

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
6. DEC.
1989

Letnik XLIV.
Štev. 89 (2512)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 7 šil.

P. b. b.

Namesto „mitinga resnice“ miting fotoreporterjev...

Iz za 1. december na Trgu revolucije v Ljubljani napovedanega „mitinga resnice“, ki so ga organizirali na Kosovu, Vojvodini in po celi Srbiji in ki ga je Slovenija uradno prepovedala, ni bilo nič! Ob napovedanem času se je na trgu pojavilo le nekaj deset demonstrantov, tako da jih je število fotoreporterjev in gledalcev znatno presešlo. Milica je po večkratnem opozorilu, da je demonstracija prepovedana, ter pozivu, naj se razidejo, odpeljala 13 oseb, ki so kršili odredbo. Na sliki masa fotoreporterjev pred osamljeno, toda zelo glasno demonstrantko.

Več na 3. strani.

Haiderjev neuspeh

Ljudska zahteva po odpravi monopola avstrijske radijske in televizijske hiše ORF, ki jo je sprožila svobodnjaška stranka na čelu s Haiderjem, je izkazala katastrofalni poraz. Haiderjevemu pozivu za podporo zahtevi se je od več kot 5 milijonov odzvalo komaj 109.000 volilnih upravičencev, na Koroškem jih je bilo le 19.725. Ljudska zahteva FPÖ je zabeležila najslabši rezultat od vseh dosedanjih ljudskih zahtev v Avstriji.

Dvojezična šola v Celovcu: še letos pismena odločitev?

iz Dunaja poroča FRANCI ZWITTER ml.

S sporočilom, da bo ustavno sodišče svoje spoznanje izreklo pismeno, je njegov predsednik dr. Ludwig Adamovich v petek, 1. 12. t. m. zaključil približno dveurno ustno razpravo o zadevi Ilje Messnerja-Zeichna, o kateri je Slovenski vestnik že ponovno izčrpno poročal. Rešiti je treba vprašanje, ali ima Ilja Messner-Zeichen pravico do pouka v materinščini v svojem domovinskem

mestu v Celovcu. Kakor je znano, mu koroške šolske oblasti te pravice ne priznajo.

Štirinajstčlanski senat ustavnega sodišča je pod predsedstvom Adamovicha po eni strani poslušal pravno argumentacijo zastopnika zvezne vlade Tichyja, koroške deželne vlade Glantschnigga ter zveznega ministrstva za pouk, kulturo in šport Misarja, ki so vsi zastopali mnenje, da po avstrijskih

veljavnih ustavnopravnih predpisih slovenski pouk v ljudski šoli v Celovcu ni možen, in po drugi strani zastopnika Ilje Messnerja-Zeichna, celovškega odvetnika dr. Seppa Bruggerja, ki je zastopal nasprotno stališče.

Skupna argumentacija zastopnikov javne oblasti, ki je vsekakor dopuščala vtis, da je bila vnaprej dogovorjena, se je posluževala dveh glavnih ravni: formalnopravne, po kateri nima noben učenec pravne pravice za sprejem v

tako imenovano „poskusno ljudsko šolo“ (Übungsvolksschule), v katero sta Iljina starša hotela vpisati svojega sina, in da odklonitev vpisa zato nima nobene zveze z zahtevo po pouku v materinščini.

V kolikor formalnopravna argumentacija ustavnemu sodišču ne bi zadostovala, pa so se potrudili odklonilno stališče utemeljevati še iz ustavnopravnega vidika, ob čemer so se včasih vedli bolj kot

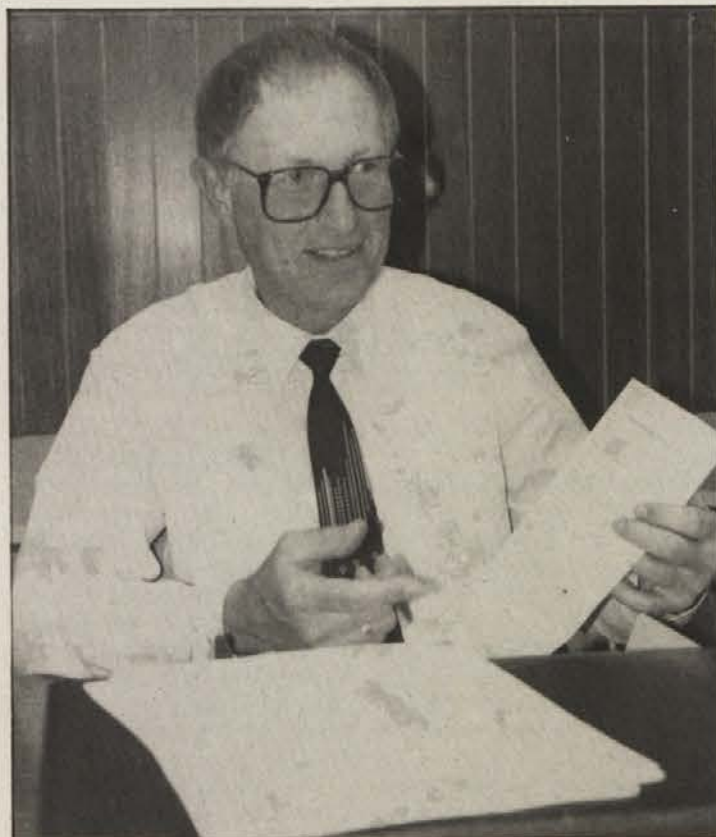
(dalje na 2. strani)

Nov poskus zavlačevanja

Po Haiderjevi izjavi, da bo ustanovitev dvojezične trgovske akademije odvisna od rezultatov pogajanj med deželno in zvezno vlado 14. decembra na Dunaju, je včeraj tudi Haiderjev koalicijski partner, vodja ljudske stranke dr. Zernatto začel z zavlačevanjem ustanovitve javne dvojezične akademije: predlagal je trojezično trgovsko akademijo (nemško, slovensko in italijansko) in ta predlog skušal predstaviti celo kot posebno podporo slovenski manjšini na Koroškem. ZSO je v prvi reakciji neresen predlog ostro zavrnila in ga ocenila za ponovni poskus zavlačevanja ustanovitve trgovske akademije.

PREBERITE

- 2 Obir: protest zaradi zadržanja Slovenije
- 3 Avstrijsko-jugoslovanski odnosi med obema vojnama
- 4 Heute im Slovenski vestnik
- 4 8. decembra gledališka predstava KKZ
- 5 Koroška v zrcalu: pred spremembami v občinah Bilčovs in Škocijan
- 7 Televizijski in radijski spored
- 8 Odbojarski pokal: ŠK Dob podlegel Hypo VBK

Kukovica: „Na voljo so dvojezična spričevala!“

Sliki: Mohar

Spričevala morajo biti dvojezična!

Zvezna ministrica za pouk dr. Hilde Hawliček je 18. oktobra letos na seji „Komisije za zadeve manjšinskega šolstva na Koroškem“ po uradniku sporočila, da se na željo staršev k dvojezičnemu pouku prijavljenim otrokom lahko izstavijo dvojezična spričevala. S tem je sicer priznala pravico, ki jo nekateri starši zdaj že več let zahtevajo od šolskih oblasti, toda v bližnji prihodnosti še ni pričakovati splošne rešitve za vse k dvojezičnemu pouku prijavljene otroke.

Zato je Strokovno združenje pedagoških delavcev s predsednikom Francem Kukovico v sodelovanju s SPZ, KKZ in Klubom sloven-

skih občinskih odbornikov sprožilo akcijo, ki naj bi čim več staršem omogočila, da za svoje otroke prejmejo dvojezična spričevala. Strokovno združenje predlaga, naj ravnatelj šol o tej možnosti obvestijo starše, v primerih, kjer pa ravnatelj tega ne vedo, naj starši sami pismeno sporočijo svojo željo ravnateljstvu. Da pa ravnatelj ne bodo imeli „težav“, je Založba Drava natisnila dvojezična spričevala, ki jih lahko naročijo pri Naši knjigi, Paulitschgasse 5-7, v Celovcu.

Izkoristite torej od ministric Hawličekove potrjeno možnost in za svojega otroka zahtevajte dvojezično spričevalo!

KOMENTAR

dr. FRANCIJA
ZWITTRAUSTAVNO
SODIŠČE

Po večdesetletnem spanju – vsaj po mnenju prebivalstva – si je Avstrijsko ustavno sodišče v zadnjih letih zopet priborilo mesto, ki mu pripada: poleg vlade in parlamenta je ustavno sodišče (skupno z upravnim sodiščem) tretja in enakopravna sila v avstrijskem državnem življenju. Delitev državnih sil v legislativo (parlament), eksekutivo (vlado) in pravosodje (ustavno/upravno sodišče) je duša in srce avstrijske državne samoupravnosti kakor jo je izdelal njen tvorec Hans Kelsen.

Dokler je brez ugovorov veljal princip socialnega partnerstva, je ustavno sodišče spalo – v pravem smislu besede – spanje pravičnega.

V zadnjih letih, ki označujejo razpad socialnega partnerstva, je ustavno sodišče vse bolj skrbelo za politične diskusije in se tako čedalje močneje zasedalo v zavest prebivalstva: njegova „spoznanja“ (Erkenntnisse) so nemalokrat vznemirjala običajno politično ravnanje med velikimi strankami ter odprla vrata političnim sporom: tako v vprašanju časovne omejitve poslovanja trgovin, v vprašanju volilne pravice avstrijskih državljanov, ki živijo v inozemstvu, ali vprašanju dodatnega dohodka upokojenec, da naštejemo samo tri sporne točke. Vsi ti problemi so zanetili vroče politične spore, ustavno sodišče pa je ob tem, navkljub političnim razprtijam, vztrajalo pri svoji, izključno njemu prisojeni pravici, da razlaga tozadevna ustavna vprašanja ter zahtevalo novelizacijo sporne zakonodaje. Ustavno sodišče je tako postalo politični faktor, ki mu ga avstrijska ustava tudi dodeljuje.

V tej luči je treba videti tudi sedanji postopek v zadevi Ilja Messner-Zeichen. Kajti kotv vseh omenjenih postopkih, tudi v tej zadevi ne gre za golo razlago formalne zakonodaje; kot so bila omenjena spoznanja ustavnega sodišča v zadnjih letih vedno tudi (dnevno)političnega značaja, velja to tudi za Iljo Messnerja: ali ima pravico do izobraževanja v svoji materinski in v svojem domačem kraju ali ne – o tem, in o ničemer drugem, mora odločiti ustavno sodišče. In ob tem njegovem „spoznanju“ ga bomo vrednotili.

Dvojezična šola v Celovcu

(Nadaljevanje s 1. strani)

državni tožilci kot pa enakopravne stranke pred visokim forumom: zahteva po slovenskem pouku v Celovcu čes da nasprotuje predpisom državne pogodbe in zlasti manjšinskošolskemu zakonu, ker bi njena uresničitev pomenila odstop od teritorialne manjšinske zaščite ter uveljavitev personalnega principa, ki pa ga celo manjšina sama odklanja. Manjšinskošolska zakonodaja je začrtala območje, na katerem je dovoljen dvojezični pouk, v tem pa Celovec pač ni zajet. V primeru uspeha Messner-Zeichnove pritožbe bi pretila nevarnost slovenskega pouka po vsej

Avstriji – se je glasil Tichyjev strah – saj se morda tudi v Salzburgu ali Innsbrucku najdejo Slovenci, ki bi tak pouk zahtevali za svoje otroke.

Tej Tichyjevi argumentaciji v imenu zvezne vlade sta v bistvu sledila tudi zastopnika deželne vlade in ministrstva za pouk in jo tu in tam še okrasila s pravnimi in zgodovinskimi podlagami. V neki repliki je dr. Tichy dodal, da je Žihpolje za slovenske otroke iz Celovca pravzaprav primerno mesto za šolanje, saj ni preveč oddaljeno od prestolice in tam obstaja možnost dvojezičnega pouka.

Dr. Sepp Brugger je v svo-

jem obširnem in temeljitem prispevku še enkrat povzel argumente, ki govorijo v prid dvojezičnemu pouku v Celovcu: podpisnice Avstrijske državne pogodbe so pri formulaciji 7. člena izhajale iz perspektive, ki bi manjšino razvijala v kar se da veliki meri; tako je tudi treba videti današnji novi položaj, ki zaradi nujne mobilnosti na poklicnem in drugem področju posamezne koroške Slovence sili v nastanitev v Celovcu, neglede na to, da je bil Celovec že od nekdaj tudi kulturno središče (ne samo koroških) Slovencev; prav v tej zadevi tudi nikakor ne gre za oporekanje teritorialnega principa manjšinske zaščite, temveč – vsaj na šolskem področju – tudi za dodatno personalno zaščito slovenskega naraščaja, ki je potrebna, če si oblasti nočejo naložiti krivde za zavestno germanizacijo otrok slovenskih staršev, ki so primorani, da se naselijo v Celovcu. Nadalje je dr. Brugger opozoril na spremembo občinskih meja v zadnjih desetletjih, saj je n. pr. bivša občina Vetrin, ki je pred prisilno združitvijo s Celovcem še spadala v območje dvojezičnega pouka in v kateri je bilo k dvojezičnemu pouku prijavljenih do 30 otrok, zdaj izvzeta iz tega območja.

Po vseh uradnih obljubah – je menil dr. Brugger – je treba 7. člen Avstrijske državne pogodbe razlagati tako, da se čim bolj zavaruje obstoj in razvoj slovenske narodnostne skupnosti. Zato pa so iznesena stališča uradnih oblasti še najmanj razumljiva. Dr. Brugger je člane ustavnega sodišča pozval, naj odločijo v smislu manjšini naklonjene pravne politike.

Rok za izdelavo pismenega spoznanja ustavnega sodišča traja običajno nekaj tednov. Nekaj tednov napetega čakanja...

Obir: protest proti ravnanju Slovenije

„Vsaj zadnji dve leti je bilo dokončno znano, da tovarna Obir na Rebrci ne izpolnjuje pogojev za obratovanje po avstrijskih ekoloških predpisih. SOZD Slovenija papir, kot pretežni lastnik tovarne, je baje po svojih predstavnikih obiskal številne podobne obrate ne samo po Evropi in ni našel nobene ustrezne rešitve za nadaljno obratovanje tovarne z drugačnim proizvodnim programom, po možnosti na bazi lesa ali sanacije. Pač pa se je Slovenija papir medtem potegoval za reševanje podobne tovarne Magdalen pri Beljaku.

Končni rezultati vseh teh „naporov“ so zaprtje tovarne Obir na Rebrci ter brezposelni delavci in osiromašene njihove družine, za vedno oškodovani kmetje iz širše okolice zaradi vprašljivosti prodaje lesa.

Vemo, da stvari niso tako preproste, kakor smo zgoraj zapisali. Vemo pa tudi, da je širša okolica Železne Kaple, kamor spada tudi tovarna Obir, najbolj strnjeno nase-

ljena s Slovenci in da je bila prav ta okolica prava zibelka vsega koroškega partizanstva. Tudi v vsem povojnem času so slovenski socialistični aktivisti izhajali pretežno iz teh predelov.

Namesto skrbi in pomoči svoji izpostavljeni manjšini, pa ji Slovenija prispeva k povečanju brezposlenosti in oteženim pogojem kmetovanja.

Koroški partizani smo ogorčeni in prizadeti zaradi slovenskega taktiziranja in brezdušnega odnosa do dela naše manjšine v Avstriji in zahtevamo ustrezne ukrepe vseh politično, gospodarsko in upravno pristojnih teles.

Park dr. Joška
Tischlerja

Celovski mestni svet je soglasno sklenil poimenovati prostor pred Modestovim domom v „Park dr. Joška Tischlerja“. S tem je ugodil prošnji Narodnega sveta koroških Slovencev.

Srečanje slovenskih pravnikov treh dežel

Ko so se zbrali pravniki iz treh dežel, se je Modestov dijaški dom spremenil v dom pravnikov. Gostje so imeli poleg bivanjskih in prehranbenih možnosti tudi vse prostorske pogoje za delovno in družabno srečanje. Ob tem je Zveza društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije izkoristila srečanje za izvedbo svoje redne skupščine, ki so jo kot gostje pozdravili predstavniki skupščine SRS dr. Janez Šinkovec, predsednik odvetniške zbornice Slovenije dr. Peter Breznik, predsednik društva JUS iz Trsta dr. Rado Race, v imenu koroških slovenskih pravnikov pa dr. Franci Zwitter.

Tako dnevni red kot tehtna poročila in številni diskusijski prispevki so bili povsem v znamenju trenutnih teženj po reformah in po demokratski preosnovi dosedanje družbe-

V dneh 17. in 18. novembra 1989 je bilo v Celovcu v Modestovem domu letošnje srečanje slovenskih pravnikov iz Slovenije, Italije in Koroške. Neposredno pred tem je imelo Društvo koroških slovenskih pravnikov svoj redni občni zbor. Iz podanih poročil je bilo razvidno, da je bila njegova dejavnost v zadnji poslovni dobi dokaj živahna, na volitvah pa je bil potrjen dosednji odbor.

ne in politične ureditve Slovenije.

Med različnimi pomembnimi sklepi in pobudami skupščine je za nas koroške Slovence in za slovenske manjšine sploh posebno pomemben sklep, da bo Zveza društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije ustanovila poseben forum za manjšine, ki bo spremljal in analiziral dogajanje na manjšinskem področju ter predlagal in uveljavljal konkretne manjšinsko-varstvene ukrepe in potrebne narodno- in mednarodnopravne dejavnosti.

V smislu namena srečanja so udeleženci izkoristili tudi priložnost za medsebojno osebno spoznavanje in strokovno in splošno informiranje.

Drugi dan srečanja je bil posvečen neposrednemu medsebojnemu informiranju, ki je ob sedanjih zelo pomembnih dogajanjih v tem prostoru in zlasti na vzhodu še prav posebno potrebno. Tako je na novo potrjeni predsednik Zveze društev pravnikov v gospodarstvu Slovenije dipl. pravnik Franci Gerbec izčrpno predstavil za-

Dr. Pavle
Zablatnik
70-letnik

Nekdanji ravnatelj Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu, predsednik Kulturnega društva v Celovcu ter znani raziskovalec slovenske ljudske kulture na Koroškem, zlasti Andreja Šušterja-Drabosnjaka, je v torek praznoval svoj 70. rojstni dan. Številnim čestitkam k visokemu življenjskemu jubileju se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Občni zbor
novinarjev

Koroški novinarji so prejšnji teden izvolili svoje predstavnike v sindikalni zvezi novinarjev. Novi predsednik je postal Bernhard Primosch, vodja lokalne redakcije ORF, njegovi namestniki pa so Günter Lehofer (Kleine Zeitung), Ilse Gerhard-Brömme (Volkszeitung) ter Manfred Posch (Kärntner Tageszeitung). Za slovenske novinarje opravlja po dogovoru funkcijo v glavnem odboru Franc Wakounig (Naš tednik).

Slovenski novinarji pa so bili na zborovanju tudi iniciativni: občni zbor naj bi izvolil tudi častni svet, v katerem bi bila glavna urednika Heinz Stritzl (Kleine Zeitung) in Gerhard Stichauner (Kronen Zeitung). Slovenski novinarji pa so s posebno zahtevo tudi poudarili, da sta Stritzl in Stichauner „v manjšinskem vprašanju le malo prispevala k sožitju med narodnima skupnostma na Koroškem ter da sta imela v stanovskih vprašanjih mnogokrat sporne zadeve, kar gotovo ne prispeva k ugledu novinarstva.“ Po razpravi o tej zahtevi je občni zbor soglasno sklenil častni svet razpustiti.

konsko ureditev novega sistema gospodarskih odnosov s tujino v Jugoslaviji. Stvarno in kritično je prikazal težko gospodarsko stanje v vseh njegovih dimenzijah in resno prizadevanje za izhod iz hude krize s pomočjo spremene zakonodaje.

Nato je dr. Matevž Grile govoril „iz osebnega vidika“, kakor je sam dejal, o sedanjih formalni in stvarni situaciji slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Pavel Slamič iz Trsta pa je prikazal pereča vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Zanimiva diskusija k vsem trem referatom je ponovno potrdila koristnost in potrebnost takih srečanj, tako na strokovni kot obče človeški ravni. Aktualni politični razvoj na vzhodu in prizadevanja za skupno Evropo na zapadu pomenijo vsekakor izziv, ki se mu nihče ne more izogniti.

Ljubljanski miting „resnice“ Srbov in Črnogorcev s Kosova je mimo. Kdor se je ob napovedanem času, 1. dec. ob 12. uri znašel na Trgu revolucije, se je lahko vprašal, le zakaj toliko hude krvi za skoraj prazen nič. Kljub prepovedi se je namreč zbralo kakih 30 do 40 mitingašev pa skoraj dvakrat toliko novinarjev, ki so imeli lahko delo, saj so jim protestniki rade volje odgovarjali v mikrofone in se nastavliali pred kamere. Izrečena je bila marsikatera obtožba na račun slovenskega političnega vodstva, policijskega režima, skaljenega bratstva med narodi in sploh na račun grdih, bogatih Slovencev, ki nimajo srca za probleme Srbov in Črnogorcev na Kosovu in raje podpirajo albanske separatiste. Padlo je tudi precej žaljivih besed, celo groženj. Med njimi so se znašli tudi štirje pravoslavni duhovniki, ki pa se niso vedli prav nič dušebrižniško, prav nasprotno. Nekaj (13) najbolj razgretih mitingašev je milica morala odpeljati na ohladitev, do večera so bili spet prosti.

Tudi dokazovanje, da je tu še vedno Jugoslavija, ni pomagalo. Miličniki so demonstranta pospremili s trga.

Zaskrbljenost ob srbskem bojkotu

Na ponedeljkovi seji predsedstva Jugoslavije ki jo je vodil dr. Janez Drnovšek, je bilo ugotovljeno, da so se mednarodne razmere v državi „dramatično poslabšale“. Po mnenju predsedstva se je to zgodilo zato, ker nihče ni spoštoval stališč in priporočil, ki jih je v zvezi z mitingom v Ljubljani sprejelo predsedstvo. Dalje je v izjavi rečeno, da „bo predsedstvo storilo vse, da prepreči nekatere poteze, ki spodbujajo in ogrožajo celovitost Jugoslavije.“

Posebno izjavo o nastalih razmerah, posebno po pozivu k bojkotu Slovenije s strani Srbije, Vojvodine in Kosova, je sprejelo tudi predsedstvo Slovenije. Obsodilo je vse hujše napade na Slovenijo, na zvezno predsedstvo in na predsednika dr. Janeza Drnovška. „V sedanjih razmerah je vloga predsedstva nenadomestljiva“ je rečeno in poudarjeno, „da je treba storiti vse, da bo politična avtoriteta predsednika predsedstva SFRJ zaščitena.“ Izjava vsebuje tudi jasno opozorilo, da je predsedstvo države odgovorno le skupščini Jugoslavije, njegovi člani pa imajo pravico javno povedati svoje mnenje.

Medtem so se v Sloveniji in ostalih republikah zvrstile še druge izjave in stališča. Na izredni razširjeni seji RK SZDL Hrvaške so ostro obsodili zadržanje Srbije in napovedani gospodarski bojkot Slovenije primerjali z dejanji oz. sankcijami zoper rasistično Južno Afriko. „Zato je napad na Slovenijo napad na vse drugače misleče v Jugoslaviji in njeno federativno ureditev,“ so poudarili v Zagrebu. Obtoževanje dr. Janeza Drnovška pa so ocenili za „primitivno in sramotno“, kar velja tudi za napade na predsednika vlade Anteja Markovića.

Zagrebski komunisti pa so predlagali, da se kongres ZKJ, ki naj bi bil spomladi, odloži, ker sedaj ni pravi čas za to....

Bodočnost Jugoslavije v slepi ulici

JOŽE ROVŠEK

Ozadja spodletelega mitinga pa so precej bolj zaskrbljujoča. Srbska pomlad, velika in močna Srbija je nastala prav s pomočjo ulice. Mitingi so bistveno vplivali na spremembo in zamenjavo partijskih in državnih organov v sami ožji Srbiji pa tudi v obeh avtonomnih pokrajinah, Kosovu in Vojvodini. Plaz mitingov je zamenjal vodilne strukture v Črni gori. Po opravljenem začetnem delu pa se je povsod začel proces „diferenciacije“ (beri: čistke v organih, izločevanje in zamenjava vodilnih kadrov) Mitingi so tako Miloševiću pomagali utrditi absolutno oblast, pripojiti k Srbiji obe avtonomni pokrajini in napraviti iz Črne gore srbski satelit. „Močna“ Srbija je dejansko rezultat pouličnih pohodov, pritiskov in izsiljevanj mitingašev. V svojem začetku pa so bili mitingi oblika socialnih nemirov delavcev in brezposelnih. V tistih časih se je na njih pojavljal „Slobo“ Milošević, ki je delavcem na veliko obljubljal izpolnitev njihovih zahtev po kruhu. Obljube so ostale neizpolnjene. Zato pa seveda ni krivo srbsko vodstvo, ampak je treba krivce poiskati drugod. Kje lažje kot na „bogatem“ severozapadu, ki ima kar do desetkrat višji bruto nacionalni dohodek kot nerazviti del Srbije, Kosova ali Črna gora, pri tem pa še „kolonizira“ jug in nasprotuje krvavim dogodkom ob reševanju kosov-

skega problema.

Če sovražnika ni, si ga je treba izmisliti. Proteste je treba prenesti v drugo okolje.

Slovensko državno vodstvo je pravočasno spregledalo ozadja, miting prepovedalo in ga preprečilo. Suvereno pravico menjanja slovenskega vodstva ima samo slovenski narod na svojih volitvah.

Reakcija srbske socialistične zveze in poziv k prekinitvi vseh političnih in gospodarskih odnosov s Slovenijo je razkrila pravega pobudnika mitinga. Sedaj je vse

jasno, razen tega, kako bodo zdržali gospodarski bojkot, saj ta lahko prav za Srbijo pomeni pravi bumerang. Predsedstvo Jugoslavije je v pat-poziciji. Sklepanje se pogosto konča z rezultatom 4:4 (Srbija s Kosovom in Vojvodino ter Črna gora proti ostali Jugoslaviji). Zato so njegove izjave in pozivi neodločni in neobvezujoči. Zaradi srbskega oponiranja njegovemu predsedniku, Slovcu Janezu Drnovšku postajajo vse glasnejše zahteve po njegovem odstopu. Podobno pozicijo ima vladni šef,

Hrvat Ante Marković. Njegova prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo in prehod na tržno gospodarstvo minirajo prav delegati iz srbskega kroga.

Izhod je torej popolnoma nejasen. Jugoslavija poka po šivu na reki Drini, nekdanji meji med Turčijo in Avstro-Ogrsko. Kako jo zakrpati? Z oporečno konfederacijo ali asimetrično federacijo? Kaže, da je za oboje že prepozno. Verjetno bo treba najprej razrešiti srbski problem in po vsej državi uvesti pravni red brez mitingaštva.

Če ne bi bilo novinarjev, milice in nekaj mitingašev, bi bil Trg revolucije povsem vsakdanji.

dr. FRANCI ZWITTER ml.

Dr. Suppan, ki je hkrati vodja Avstrijskega inštituta za južno in jugovzhodno zgodovino na Dunaju, je v uvodu ugotovil, da sta si bili obe državi edini v tem, da v svojih mejah nista bili kos gospodarskim in političnim problemom, hkrati pa sta se zavedali nujnosti urejenih medsebojnih odnosov.

Zlasti v prvih letih so bili ti odnosi kajpada obremenjeni zaradi mejnega vprašanja in plebiscitnih bojev na Koroškem; še po izgubljenem plebiscitu leta 1920 so se nekateri predstavniki Jugoslavije, posebno seveda Slovenci, spogledovali po rešitvah glede na občinski izide ljudskega glasovanja, vendar se te težnje niso uresničile, saj je bilo mednarodnopravno jasno, da je izid veljal za celotno cono A. Torej so se slovenski voditelji zaman trudili rešiti, kar naj bi se še dalo, vsaj po njihovem mnenju.

Zgodovina avstrijsko-jugoslovanskih odnosov med obema vojnama

Kot dve samostojni državi – poražena Avstrija in zmagovalka Jugoslavija – sta se po prvi svetovni vojni našli dve sosedbi, ki sta bili primorani, da, kolikor gre, utrjujejo svoje medsebojne odnose. Razvoju teh odnosov v medvojnem obdobju je veljalo predavanje univ. docenta dr. Arnolda Suppana v okviru „Dunajskega krožka“, ki je ponovno privabilo številne pozorne poslušalce.

Ko je bilo na ta način rešeno mejno vprašanje, je temu logično sledilo vprašanje rešitve manjšinskega položaja v obeh državah; koroškim Slovcem in gradiščanskim Hrvatim v Avstriji sta bili na drugi strani meje nasproti nemški manjšini v Vojvodini in Sloveniji. Pravni položaj teh manjšin je – po senžermenski mirovni pogodbi – bil sicer enak, vendar je treba upoštevati, da so bili Nemci v Jugoslaviji ekonomsko v precej močnejšem položaju kot Slovenci in Hrvati na Koroškem in Gradiščan-

skem. Prav zato je takratni slovenski koroški voditelj dr. Franc Petek tudi odklonil model kulturne avtonomije, ki je leta 1927 določal manjšinskopolitično diskusijo, ker ta model ni bil sprejemljiv za ekonomsko šibko manjšino, kot so si jo predstavljali koroški Slovenci.

Kljub nedvomno pomembnemu vprašanju manjšinske problematike, pa se odnosi med Jugoslavijo in Avstrijo nikakor niso omejevali na to vprašanje, niti ga niso postavljali v ospredje, saj so bili zlasti gospodarski odnosi za obe

državi življenjsko pomembni, in so obstajali in se razvijali – plebiscitnim bojem navkljub – že od leta 1918. Tako je bila Avstrija do izbruha druge svetovne vojne vseskozi na prvem mestu jugoslovanskega zunanjetrgovinskega prometa. Dobri gospodarski odnosi pa niso privedli do izboljšanja zunanjepolitične klime in odprave predsodkov in napačnih medsebojnih predstav; medtem ko je Beograd za Dunaj veljal za kuhinjo terorističnih spletk in napadov ter balkanskih navad, je Beograd Dunaju skoraj histerično pripisoval črne nakane za restavracijo habsburške monarhije ali pa – kakor je pač nanese – Dunaj ocenjeval kot središče socialistične svetovne revolucije.

Ob taki klimi se tudi kul-

turni odnosi niso mogli kaj prida razvijati; za višek avstrijsko-jugoslovanske kulturne izmenjave lahko označimo razstavo Meštrovicvih del leta 1936 na Dunaju, medtem ko so bili n. pr. kulturni stiki med koroškimi Slovenci s svojo matično domovino slej ko prej otežkočeni in nezaželeni.

Nezaupanje, predsodki in klišejske podobe na obeh straneh – tako je povzel predavatelj dr. Supan – so karakterizirali nezadovoljivo sosedsko sodelovanje med Jugoslavijo in Avstrijo v obdobju 1918 – 1938. Emocije, čustva so prevladovala nad racionalnostjo in razumom. Taka politika je morala končati v konfrontaciji in je med drugim privedla do katastrofe, v kateri se je znašla Avstrija in pozneje Evropa ter ves svet.

Razveseljivo je – tako vsaj kaže – da sta se obe državi iz svoje zgodovinske lekcije nekaj naučili.

HEUTE IM

Die Seite
für unsere deutschsprachigen Leser/innen

SLOVENSKI VESTNIK

Öffentliche zweisprachige Schule in Klagenfurt: Verfassungsgerichtshof entscheidet schriftlich

Der Verfassungsgerichtshof in Wien wird in der Sache „öffentliche zweisprachige Schule in Klagenfurt“ nach der am Freitag vergangener Woche abgeführten mündlichen Verhandlung sein Erkenntnis schriftlich der Öffentlichkeit mitteilen. Dies könnte noch heuer der Fall sein!

Wie der „Slovenski vestnik“ in seiner letzten Ausgabe bereits ausführlich berichtete, war der Verfassungsgerichtshof auf Grund einer Beschwerde der Familie Messner-Zeichen, deren Sohn die Anmeldung zum zweisprachigen Unterricht an der Übungsschule der Pädagogischen Akademie in Klagenfurt verweigert worden war, tätig geworden. Die Beschwerde an den Verfassungsgerichtshof wird vom Zentralverband slowenischer Organisationen unterstützt,

um an diesem Fall für alle Kärntner Slowenen die Errichtung einer öffentlichen zweisprachigen Volksschule in Klagenfurt durch eine Erkenntnis des Verfassungsgerichtshofes zu erzwingen.

Bei der öffentlichen Verhandlung am vergangenen Freitag in Wien brachte Messner-Zeichen-Anwalt Dr. Sepp Brugger nochmals die zwingenden Argumente für eine Pro-Zweisprachigkeit-Entscheidung des Verfassungsgerichtshofes vor, wobei er besonders betonte, daß nach allen nichterfüllten offiziellen Versprechungen der Republik Österreich dieser Staat verpflichtet wäre, den Artikel 7 des Österreichischen Staatsvertrages von 1955 so zu interpretieren, daß der Bestand und die Entwicklung der slowenischen Volksgruppe in Kärnten in größtem Ausmaß gesichert werde.

Zweisprachige HAK: Zernatto-Vorschlag durchsichtiges Verzögerungsmanöver

Der Vorschlag des ÖVP-Landesparteiobmannes Dr. Zernatto, anstelle der öffentlichen zweisprachigen Handelsakademie eine dreisprachige (deutsch, slowenisch, italienisch) Handelsakademie in Klagenfurt zu installieren, sei ein durchsichtiger und zugleich plumper Versuch, die Errichtung dieser berufsbildenden höheren Schule für die slowenische Volksgruppe in Kärnten mit Beginn des Schuljahres 1990/91 im letzten Moment zu verhindern und das zwischen der Bundesregierung und den Kärntner Slowenenvvertretern abgeschlossene Memorandum zu unterlaufen, heißt es in einer Presseaussendung des Zentralverbandes

Zernatto müsse ferner daran erinnert werden, daß die zwei ÖVP-Vertreter im Volksgruppenbeirat bei der letzten Sitzung dieses Gremiums für die Errichtung der zweisprachigen Handelsakademie gestimmt hätten und ebenfalls mit den Stimmen der ÖVP-Vertreter das Bun-

desministerium für Unterricht, Kunst und Sport aufgefordert worden sei, alle Maßnahmen zu setzen, um einen Schulbeginn 1990/91 zu gewährleisten.

Der Vorschlag zeige deutlich, daß Zernatto – wenige Tage vor dem außerordentlichen Parteitag der ÖVP-Kärnten – Angst vor einer Pro-Volksgruppen-Entscheidung bekommen habe und das Nachgeben gegenüber dem deutschnationalen Druck mit einer dreisprachigen Schule kaschiert werden sollte.

Der Zentralverband slowenischer Organisationen fordert abschließend die Bundesregierung auf, die im Memorandum fixierte öffentliche zweisprachige Handelsakademie mit dem Schuljahr 1990/91 in Klagenfurt zu eröffnen und allen Versuchen einer weiteren Verzögerung der Errichtung dieser für die slowenische Volksgruppe überaus wichtigen Einrichtung, die auch dem Geist des Artikel 7 entspricht, entschlossen entgegenzutreten.

Bürgermeisterwechsel mit 10. 1. 1990

Bei der letzten Gemeinderatssitzung in Ludmannsdorf/Bilčovs kündigte der langjährige Bürgermeister Janko Ogris an, daß er mit 10. Jänner 1990 sein Amt zurücklegen werde. Mit Janko Ogris, der auch durch seine Gemeindepolitik viel zur Gleichberechtigung beider Volksgruppen in der Gemeinde beitrug, verliert die SPÖ einen sehr einflussreichen Kommunalpolitiker.

Wie aus den Reihen der SPÖ-Ludmannsdorf verlautet, wird sie als Nachfolgerin von Ogris das Gemeindevorstandsmitglied Stefanie Quantschnig vorschlagen.

Zu einem Wechsel wird es auch in St. Kanzian/Skocijan kommen: nach dem Tod von SPÖ-Vizebürgermeister Johannes Slamanig wird die SPÖ für diese Funktion heute Friedrich Orasch vorschlagen.

Prizor iz drame „Marijino oznanjenje“, s katero bo v petek, 8. 12. ob 14.30 uri gostoval ansambel Mestnega gledališča ljubljanskega

Osrednja gledališka predstava KKZ

Krščanska kulturna zveza prihodnji petek, 8. decembra, ob 14.30 uri vabi v Mestno gledališče v Celovcu na svojo osrednjo gledališko predstavo. S tem nadaljuje s tradicijo, da našim gledalcem posreduje eno izmed predstav slovenskih gledališč. Tokrat so se pri KKZ odločili za gostovanje ansambla Mestnega gledališča ljubljanskega, ki bo v Celovcu uprizoril delo Pavla Claudela Marijino oznanjenje.

Na ponedeljkovi tiskovni konferenci, ko so predstavniki javnih občil seznanili o petkovem gostovanju, je tekla beseda o delu MGL in o predstavi Marijino oznanjenje. Direktor Franček Drofenik je orisal uspešnost poslanstva MGL, ki se posebno odraža v veliki odzivnosti publike, ki prihaja na njihove predstave v lastni hiši in na gostovanjih. Da MGL sodi med najboljše slovenske teatre, tu ni treba posebej pou-

darjati. Umetniški vodja Tone Partljič je govoril o uspehih, ki jih ima MGL z Marijinim oznanjenjem. Ob tem je odločno zavrnil poročanja, v katerih trdijo, da je bilo to delo mogoče uprizoriti šele sedaj, v času liberalizacije, saj so to Claudelovo igro na slovenskih odrih uprizorjali že pred 15 in več leti. Partljič se je za uprizoritev odločil zato, ker je to veliko umetniško delo – seveda verske vsebine –, pri čemer je bila odločilna kakovost in lirčnost dela. Partljič se je torej odločil za odlično gledališko delo, s katerim se je avtor ukvarjal več deset let. Odličen prevod v slovenščino je opravil Aleš Berger, predstavo pa je režiral Dušan Mlakar. Tudi ta je dejal, da gre pri Marijinem oznanjenju za zahtevno delo, ki od gledalca terja vso pozornost, od igralcev pa vso kvaliteto interpretacije oz. igre. Delo je napisano po vzoru srednjeveških misterijev. Drama predstavlja predvsem

medsebojne odnose dveh neenakih sester, ponižne in čiste Violaine ter strastne Mare. Dogajanje je postavljeno na srednjeveško francosko kmetijo tik pred Violaineino poroko z Jacquesom, s katerim pa se končno poroči Mara. Violaine namreč iz dobrote in usmiljenja poljubi gobavega stavbenika Pierra, ki ga skuša s tem rešiti njegove izobčenosti. V svojem prostovoljnem mučeništvu in s čudežem, ki ga povzroči, se Violaine vzpostavi kot personificirana nedolžnost, ki s svojo žrtvijo odjemlje grehe ter služi božji slavi. Igra, tako je dejal režiser, sloni na izpovedi bolečine, ki človeka kali v njegovem značaju. Gledali bomo torej igro z versko vsebino, a ne samo to, saj gre za vrhunsko gledališko predstavo, ki jo je treba videti. V glavnih vlogah nastopajo Zlatko Šugman, Marko Simčič, Tone Kuntner, Maja Šugman, Jožica Avbelj, Mirjam Korbar in Janez Eržen.

TRIBUNA

BRALCEV

Dober tek!

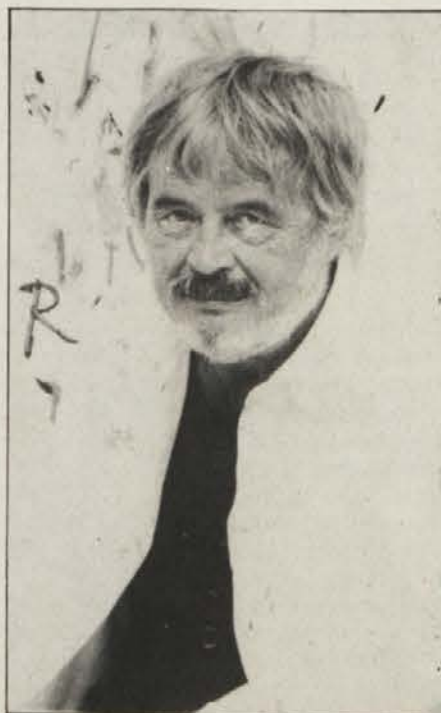
Slovenski vestnik je v zadnjih mesecih na moj račun objavil že marsikateri (med kolegi novinarji) neobičajni očitek. Precej nenavadnega si je pred tednom dni privoščil glavni urednik Ivan Lukan, ko je preroško na prvi strani ugotovil, da sem kot vodja diskusije v Tinjah „hotel kuhati svojo neužitno juho“.

Po dosedanjih hudih kritikah mojih poklicnih sposobnosti se sedaj loteva mojih kuharskih, za katere predvideva, da niso boljše od novinarskih.

Dragi Ivan, pristrčno Te vabim na skupno večerjo, na kateri se boš lahko (po faktih) osebno prepričal o užitnosti in kvaliteti juhe, ki jo bom pripravil posebej za Tebe.

Zagotavljam, da je v Tinjah nisem hotel kuhati in da sem večerjal že pred in ne med diskusijo.

Mirko Bogataj, Celovec

Med znanimi likovnimi umetniki, ki tačas – do 17. decembra 1989 – razstavljajo v Galeriji Rožek, je tudi koroški slikar Giselbert Hoke (na našem posnetku). Razen njega so na „Decembrski razstavi“ s svojimi deli zastopani še likovniki Berber, Bernik, Ciuha, Di Capo, Feichtinger in Koller. Ogled je mogoč vsak petek, soboto in nedeljo od 15. do 18. ure.

10. 1. 1990: Hanzi Ogris bo odstopil

BILČOVŠ. – Dolgoletni bilčovski župan Hanzi Ogris (SPÖ) je na prejšnji občinski seji napovedal, da bo z 10. januarjem naslednjega leta kot župan odstopil. Svojo odločitev bo uradno najavil na naslednji občinski seji (21. 12.), v prehodnem času pa bo njegove posle opravljal podžupan Franc Gasser. Kot je že dalj časa znano, bo SPÖ za županjo predlagala Stefko Quantschnig. V Bilčovsu pa je možno, da bo prišlo do sprememb tudi v vrstah EL.

Sicer pa je občinski svet v Bilčovsu sklenil znižati vodarino, hkrati pa zvišal prispevek za priključek na občinski vodovod. Odborniki so ob seji odprli tudi na novo urejeno sejno sobo v 1. nadstropju in proslavili preureditev občinskega poslojja. Škoda le, da je na njem ostal le stari nemški napis. Dodatek „občina“ bi občinska blagajna zagotovo še zmogla.

Milan Kupper 65

GORJE. – Profesor Milan Kupper, dolga leta zgleden in korekten učitelj telovadbe in zemljepisa na Zvezni gimnaziji za Slovence, je v petek praznoval v družinskem krogu svoj 65. rojstni dan. K temu življenjskemu jubileju zaslužnemu profesorju, aktivistu za razvoj slovenskega športna na Koroškem in narodnopolitičnemu delavcu iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo let, polnih energije, predvsem pa tudi zadovoljstva v zasluženem pokoju.

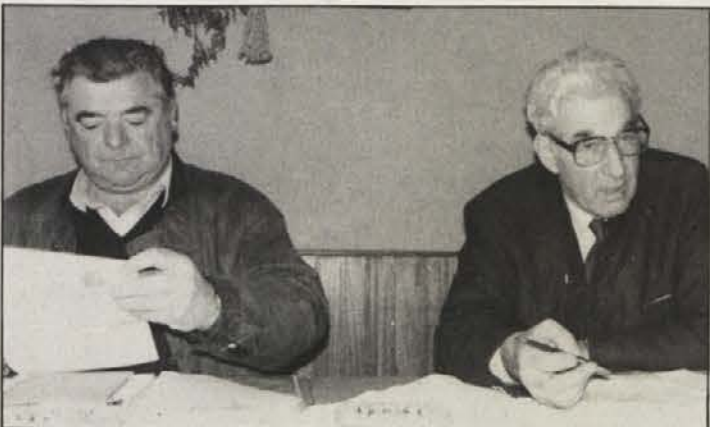
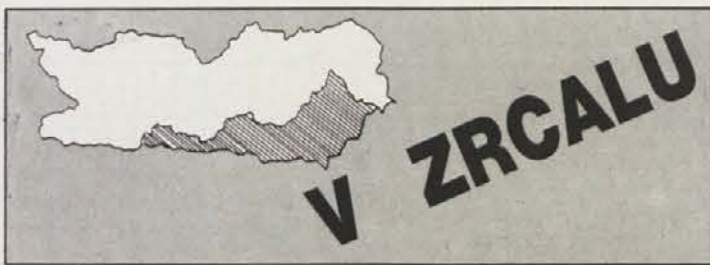
Prof. Milan Kupper

Luč v temo

Advent velja za čas, ko so ljudje bolj odprti za stisko sočloveka. Zato je v tem času tudi veliko zbiralnih akcij, ki naj bi lajšale stisko in bedo doma in po svetu. Najbolj znana pobuda je akcija „Luč v temo“. Če se danes mi – to se pravi člani župnijskega sveta v Šentprimozu in Slovenskega prosvetnega društva Danica – obračamo s podobno akcijo na Vas, drage bralke in bralci, potem to delamo v zavesti, da smo še posebej poklicani, če vidimo stisko v našem domačem okolju.

Takšen primer je nesreča, ki je letos jeseni doletela družino Hobel iz Nagelč pri Šentprimozu. Eksplozija, ki jo je povzročila kurjava na plin, je prižgala dom na mah spremenila v neuporabno bivališče. Sedaj so skrbi hišnega gospodarja, kako bo s prihodnostjo, velike. Pred vrati pa so prazniki, ki jih vsak rad preživi z družino v toplem domačem domu.

Zato je potrebna hitra pomoč! Župnijski svet iz Šentprimozu in Slovensko prosvetno društvo Danica prosita, da z Vašim darom pomagata prizadeti družini. V ta namen smo vsem trem slovenskim tednikom priložili položnico, s katero lahko prenakazate vaš dar. O poteku akcije in o uporabi zbranih sredstev bomo javnost sproti obveščali.

SPÖ-kmeta: Franz Prettner in Franz Zellnig.

Slika: Mohar

GATT in ES: problemi kmetijstva

BILČOVŠ. – „Ubogi mali kmetje bodo morali izginiti, da bodo lahko živeli bogati velekmjetje“, je ugotovil zvezni predsednik socialističnih kmetov Franz Zellnig na zasedanju njegove kmečke zveze. Zellnig je predvsem kritiziral, ker pristojni minister Fischler še ni pripravil ustreznih predlogov, ki bi zagotovili obstoj malih kmetij tudi po 1. 1. 1991, ko se bodo spremenili pogoji za izvoz in uvoz v okviru carinskega dogovora GATT. Socialistični kmetje med drugim zahtevajo več neposrednih podpor, njihovo pravično razdelitev ter olajševalne ukrepe pri prehodu na alternativno pro-

izvodnjo.

O negativnih posledicah za avstrijske kmete v primeru pristopa Avstrije k Evropski skupnosti pa ni hotel govoriti. To pa tem bolj čudi, ker so celo znanstveniki SPÖ že ugotovili, da bi ob sedanjih strukturi kmetijstva npr. kmetijstvo na Koroškem skoraj v celoti izginilo. To pa bi vsekakor moralo skrbeti tudi koroškega predsednika SPÖ-kmetov Prettnerja, ki pa je edinole dodal, da bo njegova organizacija o tem še razpravljala.

Začelo se je pri Pongračevih...

ŠMIHEL. – Te dni so v Šmihelu pri Pliberku praznovali okroglo obletnico: domača pošta je slavila svojo 100-letnico. Iz najstarejših zapiskov je namreč razvidno, da so 1. decembra 1889 pri Pongračevih uredili prvo pošto za Šmihel, ki je že tedaj drževala zvezo s pošto v Pliberku: enkrat dnevno je prišel poštni sel peš v Šmihel in se nato s pošto vrnil v Pliberk.

Leta 1920 se je pošta preselila v poslopje Šmihel 28, ki je bila v lasti družine Čas. Leta 1934 so uredili javni telefon, hkrati pa tudi uvedli telegrafsko službo. Danes je Šmihelska pošta še vedno povezana s Pliberkom, a pošte ni treba več prenašati peš. Na razpolago sta namreč dva sodobna avtomobila, pa tudi poslovalnica je dobro opremljena, v celotnem okoliščju pa je noč in dan mogoče uporabljati tudi dve javni telefonski govornici za krajevni in medkrajevni promet.

Posojilnica-Bank Bilčovs
registrirana zadruga z omejenim jamstvom

vabi vse svoje člane na
redni občni zbor,
ki bo v soboto,
dne 9. 12. 1989,
ob 18. uri
v društveni sobi nad
posojilnico v Bilčovsu

Upravni in Nadzorni odbor

Lipcova mati – devetdeset let

Pred nedavnim je na Močuli pri Suhi praznovala svojo 90-letnico Elizabeta Vrhnjak, daleč naokrog znana in spoštovana Lipcova mama.

Njena trda življenjska pot se je začela že v prejšnjem stoletju. Že kot otroku ji ni bilo postlano z rožami, boj za vsakdanji kruh je bil trd in neizprosni. Izhajala je namreč iz revne družine in takrat je bilo za dekle hudo, ko za ubogo rajo ni bilo nikakršnih pravic. V upanju na boljše čase in s trdno voljo do dela je mlada Lizika prenesla vse tegobe. Po poroki z Armelovim sinom Jurijem Vrhnjakom sta skupaj poprijela za delo v prepričanju, da bosta premagala revščino. Skromen domek in ognjišče sta zažarela in v tej topli sreči so se jima eden za drugim rojevali otroci. Sedem po številu. Z vso ljubeznijo sta skrbela za lačna usta, da je bilo najnujnejšega za silo pri hiši.

Kljub pomanjkanju sta bila z možem srečna. Tega pa je bilo konec, ko je zločinski fašizem prevzel oblast. Aprila 1942 je Vrhnjakova družina morala v pregnanstvo v Nemčijo. Tudi zanje se je začel križev pot in nenehna skrb za preživetje. Kot živino so jih stlačili v živinske vagone in jih odpeljali v mrzlo tujino. Taborišči Frauenaurach in Hesselberg sta bili njihovi novi bivališči. Začelo se

je življenje polno strahu, sumničenja, odpovedovanja. Za Lipcovo mamo je bilo še huje, ko se je njen mož na prisilnem delu leta 1944 v Mainzu smrtno ponesrečil. Nanjo se je prevladalo vse breme številne družine. Brezizgledni trenutki so težili njeno srce. Kot dobra in zavedna slovenska mati je vse to junaško prenesla. Imela je trdno upanje v prihodnost, vero v čas, ko bo tudi zatiranim zasijala svoboda.

Po odrešilnem maju 1945 se je trpeča mati vračala domov sama s svojo številno družino. Spet je bilo treba začeti znova. Vrhnjakova mama pa svojim otrokom ni dajala le kruha, ampak jih je vzgojila v poštene, pridne, vztrajne in zavedne ljudi. Dala jim je največ, kar zmora mati.

Sedaj se slavljena z zadovoljstvom spominja prehojene poti. Sveža po duhu in trdnega zdravja rada pripoveduje o tistih hudih časih. Beseda ji teče kot povest iz dobre knjige.

Ob jubileju so ji na njenem domu čestitali med drugim tudi predstavniki EL Žvabek, pliberške posojilnice in Zveze slovenskih izseljencev, Suški oktet pa ji je ubrano prepeval naše domače slovenske pesmi.

Dobri in skromni Lipcovi mami želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

ikej

Lipcovi mami je za 90. letnico čestitalo mnogo prijateljev.

Novi ravnatelji

CELOVEC. – Deželni referent za šolstvo Herbert Schiller je s 1. decembrom 1989 imenoval vrsto novih ravnateljev na Koroškem. Med njimi so tudi Paulina Jug na ljudski šoli v Suhi, Dietmar Sporn na ljudski šoli v Galiciji, Alojz Sticker, ki je prevzel ravnateljsko mesto na glavni šoli v Šentjakobu v Rožu, ter Anton Kollmann, ki je zdaj ravnatelj glavne šole I v Brežah.

Nov naslednik

ŠKOCIJAN. – Po smrti dosedanjega škocijskega podžupana Johanna Slamninga (SPÖ) bo občinski svet danes sklepal o njegovem nasledniku. SPÖ za to mesto predlaga Friedricha Orascheja, Thomasa Krainza pa namesto njega za člana predstojništva.

Občinski svet pa bo obravnaval tudi celo vrsto sprememb občinskih tarif. Seja se začne ob 19. uri.

ZADRUGA
ŠENTJAKOB **Market**

išče **poslovodjo**

Predpogoj: znanje obeh deželnih jezikov in izkušnje na agrarnem sektorju.
Prijava po telefonu (04253) ali pismeno na Zadrugo Šentjakob, 9184 Šentjakob 87.

Datum	Kraj	PIREDITVE	Prireditelj
Sreda 6. 12. 19.00	ORF-teater, Celovec	2. LITERARNO POPOTOVANJE Iz svojih del berejo: Carmela Frattantonio, Reinhard P. Gruber, Drago Jančar, Andrej Kokot, Marko Kravos, Juan Octavio Prenz in Rudi Šeligo.	ORF, Literatna revija „Lesezirkel“, Dunaj
Četrtek 7. 12. 14.30	Pri Pušniku v Ločah	OTROŠKO POPOLDNE S PETJEM Erika Wrolich bo z otroci zapela vrsto novih otroških pesmic.	SPD „Jepa-Baško jezero“
Četrtek 7. 12. 19.30	Kulturni dom na Brnci	DRUŠTVENI PLES Igra: Trio DRAVA, sodelujeta MGW Wurzenpass in MePZ „Dobrač“, udeležence čaka bogat srečolov!	SPD „Dobrač“ na Brnci
Četrtek 7. 12. 20.00	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	10 STRUN 1 LOK judovska, kasidska, škotska in ameriška folklor Nastopata: „Pri Joklnu“ Ivo Truhlar in Kalus Hörschläger	Kulturno društvo „Pri Joklnu“
Petek 8. 12. 14.30	Mestno gledališče, Celovec	Paul Claudel „ MARIJINO OZNANJENJE “, osrednja gledališka predstava, gostuje: Mestno gledališče ljubljansko – Vstopnice v predprodaji: pri krajevnih društvih, v Mohorjevi knjigarni, knjigarni „Naša knjiga“ in pisarni KKZ, tel.: 0 463-516243, ter uro pred predstavo.	KKZ
Sobota 9. 12. 19.00	Galerija Rožek, Semišlavče	PREDSTAVITEV KNJIGE „JALOV PELIN“ bereta – iz izvirnika avtor Florjan Lipuš, iz prevoda pa Fabjan Hafner.	Galerija Rožek
Sobota 9. 12. 19.30	farna cerkev Žitara vas	ADVENTNI KONCERT Sodelujejo: Ženski tercet „Turnersee“, SPD „Trta“ Žitara vas, cerkveni zbor Žitara vas, Pihalni kvartet iz Železna Kaple, prof. Angela Tomanič (orgle).	Cerkveni zbor Žitara vas
Nedelja 10. 12. 15.30	Kulturna taberna Pri Joklnu, Celovec	Lutkovna predstava Kozliček Meketajček	Kulturno društvo Pri Joklnu
Nedelja 10. 12. 20.00	Farni dom, Šentjakob v R.	10. december – DAN ČLOVEKOVIH PRAVIC – predavanje: „Preganjanje kristjanov danes“, predava mag. Katharina Sotriffer, Dunaj	Katoliška prosveta
Nedelja 10. 12. 14.00	farna dvorana v Selah	Opereta „MIKLAVŽ PRIHAJA“ gostuje: Mladinski cerkveni zbor z Rakovnika pri Ljubljani	KPD „Planina“ Sele
Torek 12. 12. 19.30	Farna dvorana, Šentjakob	MI IN NAŠA ZGODOVINA „Reformacija in protireformacija na Slovenskem“, predava: prof. dr. Janko Zerzer	Katoliška prosveta
Torek 12. 12. 20.00	Predavalnica SRI-143 Univerza, Celovec	VKLJUČEVANJE UNIVERZ V RAZVIJANJE IN URESNIČEVANJE REGIONALNIH NAČRTOV Predava: dr. Jörg Wyder, Euromontana – Švica	
Petek 15. 12. 19.00	Modestov dom, Celovec	„PODARJENO SRCU“ Aleksander Mežek: glasbena simfonija moji deželi.	

RAZSTAVE

Celovec

Kulturna taberna Pri Joklnu – Karl Vouk, znaki pisave; – **Galerija 61** – skupinska razstava, – razstava bo odprta do 22. 12. – **Dom umetnikov** – Letna razstava „Podobe popotovanj“, – razstava bo odprta do 22. 12. 1989.

Galerija Rožek

Semišlavče „Decembarska razstava“ (Berber, Bernik, Ciuha, Di Capo, Feichtinger, Hoke, Koller); odprta do 17. 12.

Wolfsberg

– **Galerie am Rossmarkt** – Karl Vouk, slike, do 23. 12. 1989.

Rešitev prejšnje križanke

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
1	Z	A	H	R	B	T	N	O	S	T
2	M	U	R	A	•	L	I	S	K	A
3	A	L	A	N	•	•	O	T	I	S
4	S	O	S	A	K	•	B	E	N	T
5	A	S	T	R	A	H	A	N	K	A

ZVEZNA GIMNAZIJA IN ZVEZNA REALNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU TER ZDRUŽENJE STARŠEV

vabita na

Dan staršev in občni zbor združenja staršev

ki bo v soboto, 16. decembra 1989. Občni zbor združenja staršev se bo pričel ob 8. uri, po njem pa se bodo starši v času od 9.30 do 10.15 z razredniki lahko pomenili o problemih razredov, nato pa do 12.30 še individualno s profesorji.

Dnevni red občnega zbora združenja staršev:

1. Pozdrav
2. Ugotovitev sklepčnosti
3. Poročilo predsednika združenja staršev
4. Poročilo ravnatelja šole
5. Poročilo blagajnika
6. Poročilo preglednikov računov
7. Razprava o poročilih in razrešnica staremu odboru
8. Volitev novega odbora združenja staršev
9. Razno

Predsednik združenja staršev *Ivan Lukan l. r.* ravnatelj *dv. sv. dr. Reginald Vospernik*

Celovec, dne 4. decembra 1989

POSJOJILNICA-BANK ŽELEZNA KAPLA registrirana zadruga z omejenim jamstvom

Vabilo

na redni občni zbor, ki bo v torek, dne 12. decembra 1989, s pričetkom ob 18. uri v hotelu Obir v Železni Kapli.

DNEVNI RED:

1. Otvoritev, pozdrav in ugotovitev sklepčnosti; 2. Imenovanje zapisničarja in izvolitev dveh overovalcev; 3. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora; 4. Poročilo upravnega odbora; 5. Poročilo nadzornega odbora; 6. Čitanje zadnjega revizijskega poročila; 7. Pregled in potrditev računskega zaključka za leto 1988; 8. Sklepanje o uporabi letnega dobička; 9. Podelitev razrešnice upravnemu in nadzornemu odboru; 10. Sprejem novih pravil; 11. Razno.

SLOVENSKA ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA

Mikschallee 4,
9020 Celovec, telefon:
(0 463) 32 385

Brezplačno izposoja knjige, revije, mladinske glasbene kasete in video-kasete (kavcija 50 šil. in izposojnina 10 šil. na dan).

Knjižnica je odprta: ob ponedeljkih in torkih od 10. do 18. ure, ob sredah, četrtnih in petkih od 8. do 16. ure.

Knjižna zbirka

STUDIA HUMANITATIS

CANGUILHEM Georges

Normalno in patološko. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1987. – 263 str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

CAZENEUVE Jean

Sociologija obreda. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1986. – 282 str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

FURET Francois

Misliti francosko revolucijo. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1989. – 260 str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

GARDIN Jean-Claude

Teoretska arheologija. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1987. – 283 str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

LEVI-STRAUSS Claude

Oddaljeni pogled. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1985. – 381 str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

TENENTI Alberto

Občutje smrti in ljubezen do življenja v renesansi. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1987. – 518 str., pril. str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

VERNANT Jean-Pierre

Začetki grške misli. – Ljubljana: ŠKUC: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1986. – 113 str.; 20 cm. – (Studia humanitatis)

Ivan Dolenc

Za dolar človečnosti

Dušan me je čakal na cesti. „Je vse v redu?“ je vprašal. „V redu. Jutri začnem.“ „Plačujejo manj kot trideset zelenih na teden?“ „Dvaintrideset mi jih je obljubil.“

„Ni slabo. Za sobo in za hrano boš imel. – V hotelu pa še ostani“, mi je svetoval. „Do prve plače, da boš videl, ali je delo dovolj stalno do pomladi. Tom ni slab človek in ti bo odkrito povedal, kakšen je promet v trgovini; tudi Bill, njihov voznik, ti bo vedel povedati, kako in kaj. Sobo najdeva v soboto. Kako se

boš hranil, tega pa ne vem. V restavraciji ne moreš ostati pri vajenski plači.“

Zahvalil sem se mu. Moral je nazaj na svoje delo.

„V soboto pridem spet po tebe!“ mi je zaklical v slovo.

„Prekletost!“ je zarobantil Laszlo v restavraciji pri večerji, ko sem mu povedal novico. „Za vajenca pač ne grem! Kako boš pa spravil sem ženo in otroke?“

„Za začetek je vse dobro“, sem odvrnil. „Vsaj hotela se iznebim in tega brezizhodnega postopanja naokrog... Bom že staknil kaj boljšega

spomladi, ko se začne taliti sneg.“

„Upam, da bo tako“, je rekel in jedel dalje.

Georg pa je samo nemo srepel vame in ni rekel ne bele ne črne.

Restavraterju sem povedal, da bom šel do sobote njegov gost, potem pa da grem na svoje. Vesel je bil, da sem dobil delo.

Naslednje jutro sem pred zaprtim skladiščem stal že dvajset minut pred osmo uro. Ob osmih je Tom odprl vrata in za njim je prišel tudi Bill, visok, postaven prerijec s klobukom na glavi in vozniško uniformo. Bil je v štiridesetih letih in je razvažal avtomobilске dele samo pozimi, ko na njegovi majčkeni farmi ni bilo drugega dela. Prijazno mi je stisnil roko.

Mladega fanta, ki sem ga videl prejšnji dan, ni bilo več. Bill mi je povedal, da bova

namesto njega midva vsak večer pometla skladišče.

Za dolgo okorno mizo, ki je stala sredi dveh visokih kabinetov z avtomobilskimi deli, sem se naglo naučil razpoznavati številke naročil in jim poiskati primeren avtomobilski del, ki je potem romal v škatlo, ta pa Billu v roke in na tovarnjak ali pa na pošto. Ves dan sem hodil za Tomom, ki mi je razlagal, kje je kaj. V roke sem dobil markirni svinčnik in šop naročilnic. Poganjal sem se po skladišču, ki je bilo kakšnih dvajset metrov dolgo in polno avtomobilskih delov.

Opoldne sem se izgubil v restavracijo in tam pojedel sendvič. Čez pol ure sem bil spet na svojem prvem delu v Kanadi. Tom in Bill sta si na delo nosila sendviče z doma in oba sta imela kavo v termovki.

Pred koncem tega mojega prvega dne v avtomobilski stroki je k meni iz pisarne pri-

šel menažer. Rekel mi je, da je lastnik njegov tast in da mi želi čim manj napak v izpolnjevanju naročil. Podpisal sem neki papir za svojo tedensko plačo in izjavil, da bom v tej stroki ostal za vedno. Tom mi je zaupal, da ima trgovina toliko denarja, da se menažer naokrog prepeljava tudi s svojim lastnim letalom. Kdo bi si to neki mislil! Trgovina in skladišče sta se zdela s ceste sila majhna.

Pred večerom – skladišče smo zaprli ob šestih – sem za podjetje že nekaj malega opravil brez Tomove pomoči. Z Billom sva potem pometla tla in počistila mizo, na kateri so se valjali ostanki lepilnega papirja in jeklene žice za ovijanje zavrtkov.

Tom mi je po šesti uri dejal, da jutri lahko spet pridem in da imam zdaj stalno delo.

(dalje prihodnjič)

	TV AVSTRIJA 1	TV AVSTRIJA 2	TV LJUBLJANA	TE DNI NA TELEVIZIJI
SR 6. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Monsieur; 14.15 Batman; 14.40 Praksa v Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Jack Clementi – klic zadostuje; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; Šport; 20.15 Dediščina Guldenburgov; 21.00 Z dušo in telesom „Nebo in pekel“; 22.25 Stranski pogledi; 22.35 Evgenij Onegin v ruščini; 0.30 Aktualno.	16.50 Leksikon umetnikov; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Barnum; 21.45 Novo v kinu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Šport; Poročila.	10.10 Mozaik: Camel Trophy – Amazonka '89; Osmi dan; Triglavski ledenik; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.20 Spored za otroke: Ilona Boden: Nahodno strahilo in mačka z očali; Zvezdica Zaspanka; 19.05 Risanka; 19.20 Dobro je vedeti; 19.30 Dnevnik; 20.05 Iskreni izpovedi; 21.55 Dnevnik; 22.10 Svet poročja; Videostrani.	
ČE 7. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Barnum; 14.15 Batman; 14.40 Praksa v Bülowbogen; 15.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 Jack Clementi – klic zadostuje; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Šport; 20.15 Skedenj godcev; 21.45 Pogledi s strani; 22.00 Če oče s sinom; 23.00 Viva Pancho Villa; 0.25 Aktualno; Exlibris.	16.05 Leksikon umetnikov; 16.15 Šport; 17.15 Sledovi v preteklosti; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Notranjepolitični report; 21.05 Kulturni report; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.	10.10 Šolska tv: Uporabna umetnost; Mura; Kakovost med zmornostmi in hotenjem; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.20 Spored za otroke: Najlepše pravljice sveta: Juan, Lenuh, Ciciban, dober dan; Nenavadna trgovina; 19.30 Dnevnik; 20.05 E. Reitz: Domovina; 21.10 Tednik; 22.00 Dnevnik; 22.15 H. von Kleist: Razbiti vrč.	Dokumentacija o vražah in mitih Ponedeljek, 11. 12. TV A2, 22.25 – V dokumentarni oddaji Rituali in miti v alpskem prostoru, ki jo je v koprodukciji avstrijske in nemške (ZDF) televizije posnel Kurt Mayer, gre za prikaz magičnih mističnih predstav v preteklosti. Mnogo teh predstav obredov ljudi v alpskem prostoru se nanaša na zimski čas, torej čas ob koncu leta in pričakovanju novega. Ob teh ritualih in običajih se je v preteklosti razvila neke vrste socialna kontrola, ki je na razne načine delila kruh revnim. Tako poznamo običaj prosjačenja za male hlebčke, kraje krofov ali krmjenja sonca. Tokrat bo šlo za prikaz „letanja za hlebčki“ v Kamnu v Podjuni.
PE 8. 12.	11.00 K osebi – iz teatra Josefstadt; 12.15 Koncert iz Melka; 13.30 Max Havelaar – moje življenje na Južnem morju; 16.15 Spored za otroke; 18.30 X-Large; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Šport; 20.15 Primer za dva; 21.20 Tveganje ljubezni; 22.50 Mike Hammer; 23.35 Aktualno; 23.40 Swing midnight gala; 1.25 Poročila.	9.05 Frustrirani; 10.05 Poezija v inozemstvu; 16.30 Tereza; 18.00 Podnajemnik; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Bili so tuji in brez strehe nad glavo; 20.03 Venera in Marija; 20.15 Knoff-Hoff-show; 21.00 Sodobniki: Ernesto Cardenal; 22.05 Glasbene dragocenosti iz Avstrije; 22.45 Šport; 0.45 Veselje ob igri z žogo.	10.10 Mozaik: Tednik; Mostovi; E. Reitz: Domovina; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.15 Spored za otroke: Pravljica o ribiču in ribici; Pika Nogavička; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Po stopinjah; 21.00 Ulice San Francisca; 21.50 Dnevnik; 22.10 Nedolžni; 23.45 Videostrani.	Priljubljeni Radovedni Taček Ponedeljek, 11. 12. 1989, TV LJ1, 18.42 – Kot je znano, je glavni junak priljubljene oddaje za otroke Radovedni Taček, kužek Taček, ki ga zanima vse, kar se giblje, kar se dogaja okoli njega. Tokrat bo svojega sogovornika Marka spraševal o oblekah, ki jih nosijo ljudje. Zaradi priljubljenosti oddaje bo RTV Ljubljana s serijo Radovedni Taček nadaljevala tudi prihodnje leto. Tako bosta Taček in Marko odkrivala vse, kar je povezano s kruhom, jezerom, kladivom, skrinjo, rakom in še s čem. Poleg Tačka (mojstrskega Naceta Simončiča) in Marka Okorna, so v stalni ekipi še režiser Boštjan Korbar, dramaturg Jože Rode in redaktorica Struna Arko.
SO 9. 12.	9.05 Podnajemnik; 11.00 Dediščina Guldenburgov; 14.25 Pisci križcev; 16.00 Otroški Wurlitzer; 16.55 Šport; 18.00 Zmenek; 18.30 Šport; 19.00 2x7 – sedem dni sporeda na tv; 19.30 Čas v sliki; 20.00 Šport; 20.15 Stavim, da...; 22.05 Skriti cilj; 23.50 Aktualno; 23.55 Cesta poražencev; 1.25 Poročila; 1.30 Exlibris.	15.20 Leksikon umetnikov; 15.30 Adventno petje; 16.00 Gledati v deželo; 17.00 Draga družina; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Izjava pri: 20.05 Srčni list; 22.30 Športna reportaža; 23.10 Fire in Ice; 0.00 Poročila; Exlibris.	8.10 Otroška matineja: Radovedni Taček: petelin; Lonček kuhaj domače hrenovke; Ciciban, dober dan; 9.10 Pravljica o ribiču in ribici; 14.30 Rattis; 15.55 Žarišče; 16.30 Dnevnik; 16.50 Risanka; 18.30 Na pragu 21. stoletja; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.30 Kolo sreče; 22.05 Dnevnik; 22.20 Anastazija; 23.10 Tudi takšni otroci.	Lirične scene v treh dejanjih Sreda, 6. 12. 1989, TV A1, 22.35 – Peter Iljič Čajkovski je na besedilo Aleksandra Puškina napisal opero Evgenij Onegin. V glavnih vlogah nastopajo Bernd Weigl, Tereza Kubjak, Julija Hamari, Nikolaj Ghisurov in drugi. Dirigent je Georg Solti, filmsko pa jo je obdelal Peter Weigl.
NE 10. 12.	9.05 Človek v presečišču tehnike; 9.50 V lovišču gigantov; 10.35 Obzornik; 11.00 Tiskovna ura; 13.55 Vstaja v Sidi Hakimu; 15.35 Prometna vzgoja; 17.00 X-Large; 18.30 Z dušo in telesom; 19.15 Loto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Po sledovih „Bajazza“, opera; 22.35 Portret: Harry Kupfer; 23.55 Aktualno.	9.00 Kulturni obzornik; 10.30 L. v. Beethoven; 13.00 Dober dan, Koroška; 15.00 Športno popoldne; 17.15 Klub seniorjev; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Avstrija danes; 19.30 Čas v sliki; 19.48 Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Moški s K3; 21.45 Aktualno; 21.50 Mesto žensk; 0.05 Šport; 0.15 Poročila.	9.25 Otroška matineja: Živ žav; Pika Nogavička; 10.45 Anastazija; 12.30 J. Dietl: Veliko sedlo; 13.30 Telefon; 15.35 Zvezdni prah; 16.30 Dnevnik; 16.50 Bitka za Luno; 18.25 Risanka; 19.00 Žrebanje podarim dobim; 19.30 Dnevnik; 19.54 Zrcalo tedna; 20.15 Ljubezen nam je vsem v pogubo; 21.05 Gala humanitarna prireditve v CD; 23.10 Dnevnik.	
PO 11. 12.	9.05 Podnajemnik; 10.30 Tveganje ljubezni; 14.15 Batman; 14.40 Praksa Bülowbogen; 16.30 Otroški spored; 18.00 Mi; 18.30 S telesom in dušo; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Miami vice; 22.00 Pogledi s strani; 22.10 Sestri; 23.10 Kako so stari peli; Poročila.	16.50 Leksikon umetnikov; 17.00 Čudežne podobe iz živalskega sveta; 17.30 Lindenstraße; 18.00 Podnajemnik; 18.30 Wurlitzer; 19.00 Koroška danes; 19.30 Čas v sliki; 19.53 Vreme; 20.00 Kulturni žurnal; 20.15 Dva Münchenčana v Hamburgu; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Rituali in miti v alpskem svetu; 23.10 Dunajska stojnica – „Bidermajer“.	10.10 Mozaik: Utrip, Zrcalo tedna; Memik; Oči kritike; Dečki iz Brazilijske; 16.30 Dnevnik; 16.50 Mozaik; 18.15 Spored za otroke: Radovedni Taček: obleka; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 G. Steinheimer: Dvoboj; 21.35 Osmi dan; 22.15 Dnevnik; 22.35 Kronika kongresa; 22.55 Človek in glasba; 23.45 Videostrani.	Skriti cilj – razburljiva shriljivka Sobota, 9. 12. 1989, TV A1, 20.15 – Zgodba se dogaja avgusta leta 1945 v Nemčiji. Tedaj so neznani storilci napadli ameriški vojaški konvoj, ki je prevažal zlato v vrednosti 250 milijonov dolarjev. General Patton je kriminalistu dal nalog, da izsledí storilce. V filmu, ki ga je režiral John Hough, v glavnih vlogah nastopajo Sofija Loren, John Cassavetes, Georgs Kennedy in drugi. Film so z velikimi gmotnimi in finančnimi naporji posneli leta 1978, uspešnost pa gre brez dvoma pripisati odlični igral-ski ekipi.

RADIO KOROŠKA

Sreda, 5. 12.
Glasbena sreda. Gost Cita Lamprecht-Picej
Večerna 21–22: Pesmi o Nikaragvi (J. Messner)
120-letnica rojstva Franca Grafenauerja
Četrtek, 6. 12.
Rož–Podjuna–Zilja
Petek, 8. 12.
6.30–7.00: „Mati odkriva ljubezen“ (P. Zunder);
18.10–18.30: Dogodki in odmevi. „Marijino oznanjenje“

18.10–19.00
Sobota, 9. 12.
Od pesmi do pesmi – od srca do srca (M. Hartmann)
Nedelja, 10. 12.
6.30–7.00: Voščila, Duhovna misel (žpk. Hanzej Olip); 18.10–18.30: Dogodki in odmevi
Ponedeljek, 11. 12.
Šolski naraščaj v Plajberku, veliko jih gre „s trebuhom za kruhom“.

Tudi na praznik 2 slov. radijski oddaji

8. december: V jutranji oddaji v petek, 8. dec., od 6.30 do 7.00 bo za praznično razpoloženje spet skrbel Polde Zunder. V večerni od 18.10 do 18.30 boste prisluhnili „dogodkom in odmevom“. Tokrat bo v središču predstava Mestnega gledališča ljubljanskega „Marijino oznanjenje“ v Celovcu. Gost v studiu bo igralec ene od glavnih vlog, pesnik Tone Kuntner.

Plajberžani „s trebuhom za kruhom“: 11. 12., 2. del: Le še dober ducat malčkov obiskuje prenovljeno šolo v Slovenjem Plajberku. Tudi zanje bo verjetno obveljalo, da bodo morali „s trebuhom za kruhom“, geslo, po katerem se ravna že druga generacija Plajberžanov. Obnovljena šola naj bi postala kraj kulturnega srečanja, le tako bo lahko krepila samozavest in identiteto.

Dober dan, Koroška: 10. 12. 1989, 13.00, TV A2

- Še naprej samopomoč: starši v Mohorjevi ljudski šoli
- Karl Vouk razstavlja
- Nikoli ne pozabiti: Oporoka časa (Kokot, Wiplinger)
- Leni Tischler, 93
- Advent: slovenski gimnazijci pojo

MENJAVA DENARJA (VALUTE) dne 4. 12. 1989

		dobite (šil.)	plačate (šil.)
za 1 ameriški dolar	\$	12,30	12,30
za 1 angleški funt	£	19,10	20,30
za 100 franc. frankov	f	202,00	212,00
za 100 ital. lir	Lit	0,925	0,975
za 100 dinarjev	DIN	0,001	0,00016
za 100 švic. frankov	sfr	776,00	796,00
za 100 holand. guldnov	Hfl	615,00	631,00
za 100 nemških mark	DM	695,00	712,00

 Posreduje: Posojilnica-Bank Zveza-Bank, Celovec

LOTTO

6 19 28 33 44 (23)
Joker: 118730 b.j.
1 šestica 11.537.954.-
6 petic z dodatno štev. 640.997.-
361 petic 15.980.-
18.209 štiric 422.-
306.600 trojk 31.-
2 jokerja 1.245.289.

TOTO

X12 IX1 III 2X2
Stava: 1:1, 3:0, 0:5, 3:0 b.j.
50 dvanajstic 108.080.-
1623 enajstic 1.048.-
17.534 desetic 97.-
1 stava 1.105.288.-

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16. Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel. (0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, telefax (0 463) 51 43 00-71, teleks 42 20 86 ZSO. Glavni urednik: Ivan P. Lukan; urednika: Andrej Kokot, Andrej Mohar. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec. Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000 Ljubljana. Letna naročnina: 370 avstr. šilingov; za Jugoslavijo 200.000 dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šilingov.

39. Slovenski ples

v petek, 5. 1. 1990, 20.00

**Velika dvorana
Doma sindikatov
Celovec**

Igrata:

- ALPSKI KVINTET
Pevca: Ivanka Kraševac, Oto Pestner
- Trio „DRAVA“
feat. Emil Krištof, Marko Lackner

Škoda!

Navijači odbojarskega moštva ŠK Dob/Aich so postali že kar razvajeni. Drugo, močnejše moštvo je namreč v prvenstvu premagalo tudi Bistrice ob Dravi s 3:0 in tako prevzelo vodstvo na lestvici. Dobljani so namreč še edina neporažena ekipa v koroški ligi. Tem večje pa je bilo zato razočaranje, ko so Dobljani izgubili prvo pokalno tekmo z Hypo VBK v Celovcu kar z 0:3. Todor trener Lojze Opetnik je optimističen: „Doma lahko še kljub temu uspemo, saj smo posamezne nize le tesno izgubili na 14, 11 in 10.“

Pa tudi druga moška ekipa v koroški ligi uspešno tekmuje, saj je tokrat gladko s 3:0 premagala Grabštanj. Zdaj že vsi nestrno čakajo na domači dvoboj med „starešinami“ in „mladimi upi“.

Odbojkarji ŠK Dob/Aich II brez poraza vodijo v koroški ligi.

Slika: Mohar

Dober začetek

Avstrijski skakalci na smučeh so zelo dobro začeli letošnje tekmovanje za svetovni pokal. Na 90-metrski skalnici v Thunder Bayu je Heinz Kuttin le za pol točke zgrešil zmago (zmagovalec Thoma, ZRN), na manjši skalnici pa je zasedel tretje mesto, tako da v skupnem seštevku vodi.

Področja prva

Ženska ekipa Področja, ki letos prvič tekmuje v drugi zvezni namiznoteniški ligi, je osvojila naslov jesenskih prvakinja. V postavi Zalokar, Traunig in Eder je v zadnji tekmi premagala Kirchbichl kar s 6:1. Najboljša igralka je bila Zora Zalokar z Jesenic, ki pa zdaj živi v Šentjakobu.

Rapid v tv

Dunajski Rapid je v prvi tekmi tretjega kola tekmovanja za pokal UEFA doma premagal FC Lüttich z 1:0. Danes, v sredo, pa bo skušal uresničiti svoj cilj ni se uvrstiti v četrto kolo. Avstrijska televizija (2. program) bo povratno tekmo neposredno prenašala. Začetek ob 20. uri.

Slovenski atletski klub se tudi letos ne bo udeležil koroškega pokalnega tekmovanja v dvorani. Vodstvo kluba in trener se namreč bojijo, da bi se kak igralec huje poškodoval. Kljub temu pa imajo igralci dovoljenje, da lahko igrajo na raznih turnirjih, toda klub ne prevzame nobenih obveznosti ali odgovornosti.

Mlajše ekipe SAK letos ne bodo sodelovale na mednarodnem mladinskem turnirju v Šentvidu in Celovcu, zato

V dvorani brez SAK

pa se bodo pionirji, šolarji in mladinci udeležili koroškega prvenstva v dvorani, ki bo v mesecih januar in februar.

Pa še vest o morebitnih spremembah v prvem moštvu SAK: sekcijski vodja Albin Waldhauser je dejal, da vodstvo sicer razmišlja o okrepitvah, toda imen še ni hotel povedati. V zvezi z Lojzom Sadjakom, ki bi ga nekateri radi imeli v vrstah celovške Avstrije, pa je dejal: „To ne pride v poštev, za Lojza to športno ni zanimivo, mi pa ga potrebujemo, saj igramo še za naslov prvaka!“

Uspešno ŠD Pliberk

Člani športnega društva Pliberk so na svojem občnem zboru razpravljali o svoji aktivnosti. Predsednik Blaž Kordesch je lahko z zadovoljstvom ugotovil, da se število igralcev veča in da so tudi društveniki vse bolj aktivni. To velja predvsem za teniško sekcijo, ki je izvedla več tečajev, tekem pa tudi družabnih srečanj v klubskih prostorih.

Seveda pa ŠD Pliberk zelo moti, da od občine v nasprotju z drugimi klubi (ki pa se niti ne zavzemajo za aktivno sodelovanje ljudi obeh narodnosti) ne dobiva

primerne podpore. Zato je treba tem bolj pohvaliti njegovo iniciativnost, da je zgradilo klubsko hišo, vzdržuje teniški igrišči in izvaja brezplačne tečaje.

Občni zbor pa je sklepal tudi o novem odboru. Predsednik ostaja Blaž Kordesch, v odboru pa so še Fritz Wulz, Pepej in Marija Nedved, Peter Trampusch in Jožef Opetnik. Udeleženci pa so se tudi poklonili spominu na ustanovitelja kluba Poldeja Cvelfa, ki je žal vse prežgodaj umrl. Prvi načrti: 6. 1. smuški tek, 18. 2. superveloslalom/slalom na Libiču.

ŠAHOVSKA RUBRIKA

ureja: Silvo Kovač

Lepotica iz Luzerna

Odličen rezultat jugoslovanskih šahistov na svetovnem ekipnem prvenstvu v Luzernu, kjer so zaslužno osvojili 2. mesto – za šahisti prve šahovske velesile, Sovjetske zveze, je povrnil ugled jugoslovanskega šaha. Odmeven rezultat, ki zagotovo zahteva tudi drugačen tretman šahovske igre (športa in umetnosti) v naši družbi.

Da bi bolje spoznali ustvarjanje najboljših šahistov na svetovnem prvenstvu, ljubiteljem šaha predstavljamo eno najlepših partij s prvenstva v Luzernu. V dvoboju Anglija – ZDA je mladi angleški vele mojster Short učinkovito premagal Seirawana. Partija je dobila 2. nagrado za lepoto, zato si jo velja pogledati!

SHORT – SEIRAWAN
Luzern, november 1989
Pirčeva obramba

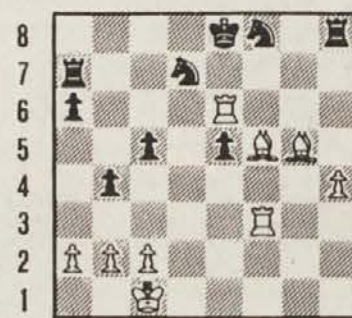
1.e4 d6 2.d4 g6 3.Le3 Lg7 4.Sc3 a6 5.h4 Ostra varianta belega proti Pirčevi obrambi. Beli pripravlja napad na kraljevem krilu, kar je značilno za Shortov stil igre. 5...Sf6 6.f3 b5 7.g4 h5?! Kdo bo hitrejši v akciji? Beli na kra-

ljevem krilu ali črni na daminem. Sedma poteza črnega, ki želi zaustaviti napredovanje belih kmetov, se izkaže za slabitev črne pozicije. 8.e5! Sfd7 9.g5 Th5: 10.e6!

Pozicijska žrtev kmeta, ki onemogoča črnemu harmoničen razvoj figur, odpira f linijo ter po 10...fe6 11.Ld3 beli na diagonali h5–e8 nevarno ogroža črnega kralja. 11...Sf8 12.f4 Th8 Grozilo je 13.Lg6: + Sg6: 14.Dh5: + 13.Dg4 Lb7 14.Th3 Short ne želi za ceno kmeta g6 zamenjati močnega lovca za pasivnega skakača. 14...Lf6 15.0-0 b4 16.Se4 Ld5 17.Sf3 Sc6.

Po dolgi rokadi in manevru belih skakačev je položaj črnega dokaj utesnjen. 18.Se5! Žrtev skakača, da se izkoristi izpostavljen položaj črnega kralja sredi šahovnice. 18...de5 19.fe5 Le5: Črni je prisiljen vrniti figuro, vendar beli z manevrom skakača na polje c5 že spleta matne mreže okrog črnega kralja. 20.Sc5! Dc8 21.Lg6: + Kd8 22.de5 Se5: 23.Se6: +

Po tej na videz skromni potezi in zamenjavi figur, se razkrijejo vse slabosti v

črnem taboru. 23...De6: 24.De6: Se6: 25.Td5: + Sd7 26.Lf5 Sf8 27.Lg5 Beli lovski par je zagrožen na šahovnici in pasivne črne figure se ne morejo uspešno upirati belim napadalnim grožnjam. 27...c6 28.Tdd33 Ke8 29.The3 e5 Še zadnji poizkus črnega, da se beli zaplete v napadu. 30.Td6 e5 31.Tf3!

Obroč okrog črnega kralja se zapira. Črnemu ni več pomoči! 31...Ta7 32.Te6+! Glej pozicijo na diagramu! Še zadnja poanta belega. 32...Kf7 Seveda ne 32...Se6, ker sledi 33.Lg6 mat! 33.Te7+ Kg8 34.Tg3 in črni se je pred materialnimi izgubami in matnimi grožnjami upravičeno vdal.

Odlična napadalno kombinatorska zmaga mladega Shorta!

Prva ekipa SSK „Obir“ iz Železne Kaple

slika: A. Mohar

Zmaga Kapelčanom!

„Mali šahovski derbi“ med ekipama Slovenske športne zveze/Cartrans-Posojilnica Celovec in Slovenskega športnega kluba „Obir“ iz Železne Kaple se je v soboto pri Korenu v Bilčovsu končal z zmago Kapelčanov 5,5 proti 2,5. S tem so si ohranili možnost za prvo mesto in za vstop v spodnji ligo.

Drugo moštvo Slovenske športne zveze je moralo nastopiti brez najboljšega mladinskega igralca Herberta Rulitza (imel je pomembne izpite na Dunaju), kljub temu pa je na prvih štirih deskah proti prvemu moštvu „Obirja“ doseglo neodločen

rezultat. Posebno dobro sta igrala Plajberžana mag. Peter Waldhauser in mag. Mirko Laussegger (zmaga in remi) ter Rupert Riechmann. Slovenska športna zveza II kljub porazu ni v nevarnosti, da bi izpadla iz 1. razreda-vzhod.

Točke za SSK „Obir“ so dosegli: Dušan Jokovič, Johann Wolte, Harald Wolte, Mirko Pasterk (po 1) ter Adem Ramaš, Rainer Strasser in ravnatelj Jožef Hanschou (vsi remi), za SŠZ II pa mag. Peter Waldhauser (zmaga) ter mag. Mirko Laussegger, Rupert Riechmann in Robert Hedenik (vsi remi).